

เรื่องเพื่อทราบ

สรุปผลกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน ครั้งที่ 2 และ 3 และสรุปผลการสัมมนาครั้งที่ 2

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 2 และ 3

ก การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR)

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

1

เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในภาพรวมของการศึกษาผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) สำหรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้แก่สื่อมวลชนทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

2

เพื่อช่วยสนับสนุนสื่อมวลชนในการสะท้อนศักยภาพการพัฒนาของพื้นที่

ก

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 2 และ 3

ผลการดำเนินงาน

ครั้งที่	การดำเนินงาน	สื่อมวลชนที่เข้าร่วมกิจกรรม
2	18 – 19 สิงหาคม 59 จังหวัดนครศรีธรรมราช	จากส่วนกลางและท้องถิ่น
3	25 – 26 กันยายน 59 จังหวัดสงขลา	จากส่วนกลางและท้องถิ่น

ก

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 2 (จังหวัดนครศรีธรรมราช)

การเปิดกิจกรรม

การนำเสนอผลการศึกษาโครงการ , มุมมองของภาคเอกชนในการพัฒนาด้านโลจิสติกส์ และศูนย์กระจายสินค้าภาคใต้ ทู่งสง

ก

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 2 (จังหวัดนครศรีธรรมราช)

ศูนย์กระจายสินค้าภาคใต้ ท่งสง

- มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 85 ไร่ เป็นพื้นที่ของการรถไฟแห่งประเทศไทย
- เทศบาลเมืองท่งสงได้รับจัดสรรงบประมาณจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ในการก่อสร้างโกดังภายในศูนย์กระจายสินค้าภาคใต้ – ท่งสง จำนวน 2 หลัง พร้อมส่วนประกอบอื่น ๆ งบประมาณ 42,920,700 บาท ดำเนินการโดย สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ในส่วนของการบริหารจัดการในเฟส 1 มีพื้นที่ประมาณ 15,000 ตร.ม. บริษัท ศรีตรังโลจิสติกส์ จำกัด เป็นผู้ประมูลได้ มีระยะสัญญา 25 ปี
- สินค้าหลักที่ขนส่งผ่านศูนย์กระจายสินค้า คือยางพารา ซึ่งส่วนใหญ่จะส่งต่อไปที่ประเทศจีน
- ช่วยกระจายสินค้าทางรางและทางรถยนต์ไปทั่วประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซีย ลดจำนวนการใช้รถบรรทุกขนส่งสินค้า หั่นมาขนส่งทางรางที่มีประสิทธิภาพและประหยัดต้นทุน

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (**PRESS TOUR**) ครั้งที่ 2
(จังหวัดนครศรีธรรมราช)
เปิดแผนพัฒนาภายใต้ระยะ 1

เปิดแผนพัฒนาภาคใต้ระยะ 10 ปี
ท่องเที่ยวโตกระชูด-ชาวบ้านยังต้าน
ลุ้น“ปากบารา-แลนด์นริตจ”เกิดไม่เกิด

ตามนโยบายด้าน SRA ที่ดำเนินการใน
พื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย โดย
มี 10 เขต (10 (a) to 10 (j)) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่ม
เป้าหมายของ SRA 20 ปี และจะดำเนินการตาม
แผนปฏิบัติงาน ระยะที่ 1 ของโครงการยุทธศาสตร์การ
พัฒนาพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย (SRA) ส่วน
ที่ 10 (a) to 10 (j) ของพื้นที่ที่มีลักษณะคล้ายคลึง
กัน ดังนั้น จึงมีข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และ
สังคมที่คล้ายคลึงกัน

การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้าน
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (MA) ส่วน
ที่ 10 ของประเทศไทยจะดำเนินการตามยุทธศาสตร์
(Strategic Environmental Assessment) (SEA)

สำหรับภาคใต้ของประเทศไทยและภาคใต้
ของ MA และจะดำเนินการตามโครงการ
พัฒนาพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย (SRA) ส่วน
ที่ 10 (a) to 10 (j) ของพื้นที่ที่มีลักษณะคล้ายคลึง
กัน ดังนั้น จึงมีข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และ
สังคมที่คล้ายคลึงกัน

การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้าน
สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (MA) ส่วน
ที่ 10 ของประเทศไทยจะดำเนินการตามยุทธศาสตร์
(Strategic Environmental Assessment) (SEA)

● สนข.ศึกษาพัฒนาชายฝั่งทะเลใต้
อนาคตไทยสู่ประตูการขนส่งสินค้า

นาง.สพ.พันที่นครศรีฯ สืบมาพบการขโมยเอกสาร พร้อมเตรียมสรุปผลการศึกษาสำหรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ภายใน ก.ย. นี้ ก่อนเสนอ ครม.พิจารณาขุดลอกคลองราชธานีออก

นายชัยวัฒน์ ทองคำคูณ
ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและ
แผนการศึกษาระดับกลาง หรือ สนย.
เปิดเผยว่า ภายในปี 2559 ทางที่
ปรึกษาจะสรุปผลการศึกษาเรื่องการ
พัฒนาพื้นที่ภาคใต้ให้ สชช. ก่อนจะ
เสนอให้คณะรัฐมนตรี หรือ คม.รับ
ทราบ ปีต่อไปจึงเริ่มทำการรวมข้อ
ยุทธศาสตร์การพัฒนาภาคใต้ ซึ่งจะ
เป็นรูปอยู่การดำเนินงานสำคัญภาค
ใต้ต่อไปเพื่อพัฒนาภาคใต้

[illegible]

ห้องส่งผ่านศูนย์สินค้าปี64

[illegible]

ก การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 3 (จังหวัดสงขลา)

วันแรก : 25 กันยายน 2559

การเปิดกิจกรรม

การนำเสนอผลการศึกษาโครงการ , มุมมองของภาคเอกชนในการพัฒนาด้านโลจิสติกส์ และการบริหารจัดการท่าเรือสงขลา 1

ก

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 3 (จังหวัดสงขลา)

ท่าเรือน้ำลึกสงขลา

- เสนอปรับปรุงท่าเรือโดยติดตั้งเครน ปรับพื้นที่หน้าท่าและขยายถนนเป็น 4 ช่องจราจร
- EIA กรณีปรับปรุงท่าเรือได้รับความเห็นชอบจากคชก.แล้วเมื่อปี 2557 ปัจจุบันกรมธนารักษ์ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณาร่าง TOR สำหรับการประมูล
- โครงการสร้างท่าเรือน้ำลึกสงขลาแห่งที่ 2 ทำให้ผู้ลงทุนในปัจจุบันมีความลังเล

ก การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 3 (จังหวัดสงขลา)

วันที่สอง : 26 กันยายน 2559

คุณพริษา จันนุ้ย

วิศวกรโยธาชำนาญการพิเศษ กรมทางหลวง

บรรยายโครงการก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง
แนวใหม่ สายอ.หาดใหญ่-ชายแดนไทย-มาเลเซีย
ระหว่างเดินทางไปด้านศุลกากรสะเดา

ก

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 3 (จังหวัดสงขลา)

ด่านศุลกากรสะเดา (เดิม)

- ส่วนของอาคารขาออกได้รับการปรับปรุงทำให้มีความคล่องตัว ช่วยลดความหนาแน่นของรถยนต์ลง
- ส่วนของอาคารขาเข้าอยู่ระหว่างการปรับปรุง จะแล้วเสร็จประมาณเดือนมกราคม 2560

ก

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 3 (จังหวัดสงขลา)

ด้านศุลกากรสะเดา (ใหม่)

- สร้างบนพื้นที่ของสปก. ขนาด 600 ไร่ และจะก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2562 ต่อจากนั้นจะบังคับให้รถบรรทุกทุกคันผ่านเข้า-ออกที่ด่านนี้เท่านั้น แล้วใช้ทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองแนวใหม่สาย อ.หาดใหญ่-ชายแดนไทย-มาเลเซีย ไปอ.หาดใหญ่ ส่วนรถยนต์เข้า-ออกทางเดิม

ก

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 3 (จังหวัดสงขลา)

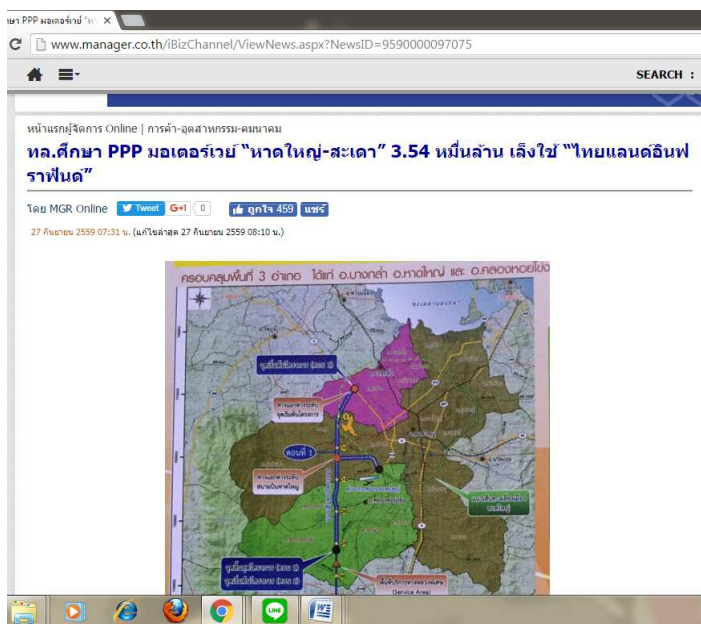

ด้านบุคลากรปาดังเบซาร์

- รับฟังการบรรยายเกี่ยวกับสถานีรถไฟร่วมปาดังเบซาร์ ซึ่งเป็นสถานีร่วมของประเทศไทยและมาเลเซีย ที่สถานีนี้มีเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของไทยประจำอยู่เพื่อให้บริการผู้ที่ประสงค์จะใช้รถไฟผ่านเข้าประเทศไทย นอกจากนี้ยังเป็นพื้นที่กองรวมตู้คอนเทนเนอร์จากประเทศไทยเพื่อรอยกขึ้นรถไฟขนส่งไปยังท่าเรือปีนัง ซึ่งประมาณว่ามีการขนส่งตู้คอนเทนเนอร์ผ่านสถานีรถไฟแห่งนี้กว่า 10,000 ตู้ต่อเดือน

ก

การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR) ครั้งที่ 3 (จังหวัดสงขลา)

ประเภทที่ดิน ธุรกิจ Project: Turi Circulation: 120,000 Ad Rate: 1,360	Section: First Section/บทนำ วันที่: พฤศจิกายน 29 กันยายน - ธ.ค. 2 ตุลาคม 2559 ปีที่: 39 ฉบับที่: 4875 หน้า: 1(ซ้าย), 2 Col/Line: 107.60 Ad Value: 145,260 PRValue (x3): 435,780 คลิป: 3:11 หัวข้อข่าว: รัฐเพิ่มทุนภาคใต้ / แล่นด่วน บูมฮับ 'ท่องเที่ยว-ชาลา-โลจิสติกส์'
---	---

ลงทุนภาคใต้ 7 แสนล้าน
ฮับบูมท่องเที่ยว
อภิมหา-โลจิสติกส์

รัฐเพิ่มลงทุนภาคใต้ 7 แสนล้าน บูมฮับ 'ท่องเที่ยว-ชาลา-โลจิสติกส์'

เป้าหมายทางเศรษฐกิจแยกตามระยะเวลาของภาครัฐ

	แผน 1 (2560-2564)	แผน 2 (2565-2569)	แผน 3 (2570-2574)	แผน 4 (2575-2579)
อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ (จีดีพี)	3.7	4.8	4.9	5.1
รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรต่อปี (ล้านบาท)	99,139	196,000	400,015	651,715
รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรต่อปี (ล้านบาท)	4,892	24,121	108,403	125,876
รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากรต่อปี (ล้านบาท)	4,892	24,121	42,857	134,810

ที่มา : กรมการขนส่งทางบก, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและนโยบายแห่งชาติ

ปรับ

กับโครงการในเขตภาคใต้ไม่มีกรณีรับเงินคืนเงิน แต่
หลายโครงการยังมีเงินคืนจากภาคใต้ในพื้นที่และระดับ
กับระบบเศรษฐกิจภาคใต้และเศรษฐกิจภาคใต้ มีมูลค่าสูง
6 แสนล้านบาท

กล่าวคือ รัฐบาลควรเร่งรัดการให้ "สนช.-สำนักงานนโยบาย
และแผนการขนส่งและจราจร" นำยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบ
ชายฝั่งภาคใต้ หรือชายฝั่งตะวันออก กลายเป็นยุทธศาสตร์
โดยที่ภาคใต้เป็นงานการประมงและเกษตรกรรมภาคใต้
หรือ SEA มาเป็นกรณีศึกษาในการจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อลด
ผลกระทบและความขัดแย้ง จัดทำเป็นแผนแม่บทของรัฐบาล
ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อไป

ท.ช.ขอแผนแม่บทเร็ว ๆ
"ชัยวัฒน์ ทองคำคูณ" ผู้อำนวยการ สบช. กล่าวว่า ผลการ
ศึกษา SEA ทำเป็นแผนแม่บทในภาพรวม โดยประเมินผลจากการ
รับฟังความคิดเห็นเป็นพื้นที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนด
ทิศทางภาพพัฒนาและเสนอขอเลือกเพื่อให้ภาคใต้มีทิศทางพัฒนา

อย่างยั่งยืนเป็น 10-20 ปี (2560-2579) กำหนดแล้วเสร็จเดือน
ก.ย.นี้ เตรียมเสนอให้กระทรวงคมนาคมพิจารณาปรับแผน สบช.
เพื่อปรับแผนของรัฐบาลต่อไป (ต่อ) ต่อไป
"แผนแม่บทที่จะเป็นงานศึกษาและจัดทำแผนแม่บทต่อไปจะสนับสนุน
นโยบายที่จะมาสนับสนุนภาคใต้ อุดหนุนภาคใต้ พร้อม
ท่องเที่ยว บูมฮับมาบรูห์และฮับอื่นๆให้
สำคัญคือการพัฒนาระบบ 2 มิติ "ข้าวโพด-สินค้า"
โดยเน้นไปที่การพัฒนาของโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์
หรือแลนด์บริดจ์ (Land Bridge) 6 จังหวัด ได้แก่ ภูเก็ต ระนอง
นครศรีธรรมราช กระบี่ สุราษฎร์ธานี และสตูล
เน้นท่องเที่ยว-ชาลา-โลจิสติกส์
ผลสรุปที่ปรึกษาเสนอการพัฒนาที่เรียกว่า "ข้าวโพด 2-
ตอนบน" คือ การพัฒนาตามทิศทางพื้นที่เดิมที่มีอยู่ ได้แก่
การเกษตร อุตสาหกรรมมาบรูห์ การท่องเที่ยว แต่เพิ่มด้าน
กิจกรรมใหม่เพื่อการท่องเที่ยวแบบใหม่ เช่น ทำเรื่องสำคัญ
พัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกใน 3 จังหวัดภาคใต้ และการ
เป็นศูนย์กลางการคมนาคมและโลจิสติกส์ภาคใต้

ก การจัดกิจกรรมย่อยร่วมกับสื่อมวลชน (PRESS TOUR)

ผลที่ได้จากการจัดกิจกรรม

- เห็นศักยภาพด้านการคมนาคมขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำของภาคใต้
- สื่อมวลชนนำเสนอผลการศึกษาของโครงการ และการเข้าร่วมกิจกรรมกับโครงการ ซึ่งเป็นการประชาสัมพันธ์

โครงการตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม

ก การสัมมนาครั้งที่ 2

ก การสัมมนา

ตามแผนงาน : จัดประชุม 2 ครั้ง

ตามจริง :

- 1) จัดสัมมนาครั้งที่ 1 ในจังหวัดพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (จังหวัดสงขลา)
- 2) จัดสัมมนาครั้งที่ 2 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร

ก การสัมมนาครั้งที่ 2

วัตถุประสงค์การสัมมนา

- 1 เพื่อนำเสนอ (ร่าง) รายงานผลการศึกษามูลกระทบเชิงยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (ประกอบด้วยการศึกษาผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ (SEA) และแผนแม่บทสำหรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้)
- 2 เพื่อรับฟังและรวบรวมความเห็น ข้อเสนอแนะต่อผลการศึกษา สำหรับเป็นข้อมูลในการปรับปรุง (ร่าง) รายงานผลการศึกษามูลกระทบเชิงยุทธศาสตร์แผนแม่บทสำหรับการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้

ก การสัมมนาครั้งที่ 2

ผลการจัดสัมมนา

สิ่งที่ต้องดำเนินงาน	แผนงาน	การดำเนินงาน
1. กำหนดการประชุม	ภายใน 1 เดือนหลังจากได้รับแจ้งเห็นชอบ ร่างรายงานฉบับสมบูรณ์	19 กันยายน 2559
2. พื้นที่จัดประชุม	พื้นที่กรุงเทพมหานคร	โรงแรมเซ็นทาราแกรนด์และบางกอกคอน เวนชันเซ็นเตอร์ เซ็นทรัลเวิลด์ กรุงเทพฯ
3. จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา	150 คน	211 คน

ก การสัมมนาครั้งที่ 2

ตัวอย่างภาคส่วนที่เข้าร่วมสัมมนา

ร้อยละ
41.23

- จากหน่วยงานภาครัฐ
(จากส่วนกลางเป็นส่วน
ใหญ่ ร้อยละ 67.81)

ร้อยละ
8.06

- จากหน่วยงาน
รัฐวิสาหกิจ

ร้อยละ
6.16

- ภาคเอกชน

ร้อยละ
4.27

- NGO

ร้อยละ
3.32

- ภาคประชาชน
ในพื้นที่ภาคใต้

ก

การสัมมนาครั้งที่ 2

1. การประชาสัมพันธ์โครงการ

นิทรรศการประกอบการสัมมนา

ของที่ระลึก Flash Drive 8 GB

ก การสัมมนาครั้งที่ 2

2. บรรยายภาคการสัมมนาครั้งที่ 2

ผู้เข้าร่วมประชุมลงทะเบียน และ
ชมนิทรรศการด้านนอกห้องประชุม
ก่อนเริ่มสัมมนา

การเปิดการสัมมนา

ก การสัมมนาครั้งที่ 2

2. บรรยายการสัมมนาครั้งที่ 2

กลุ่มที่ปรึกษานำเสนอภาพรวมของ
การศึกษา

การเสวนา

ยุทธศาสตร์พัฒนาภาคใต้ :
บนพื้นฐานความสมดุลและยั่งยืน

ผู้เข้าร่วมเสวนา ประกอบด้วย

- นายสันติ บุญประคับ อดีตเลขาธิการ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านสิ่งแวดล้อม
- นายวิทยา วงศ์วิเชียรกุล รองเลขาธิการ คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจพื้นที่ภาคใต้ หอการค้าไทย ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- รศ.ดร.สมพงษ์ ศิริโสภณศิลป์ ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์
- ดร.บรรจง ไททยเมธา รองผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (สำนักงานปัตตานี) ในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านอุตสาหกรรมอาหารฮาลาล

ก การสัมมนาครั้งที่ 2

2. บรรยายการสัมมนาครั้งที่ 2

ผู้เข้าร่วมสัมมนาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ก การสัมมนาครั้งที่ 2

3. สรุปผลการสัมมนาครั้งที่ 2

- 1) ด้านการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ ให้เป็นการกระจายรายได้ไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ในภาคใต้
- 2) ด้านการคมนาคมขนส่ง ให้คิดว่าเป็นส่วนสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ มากกว่าการพัฒนาไปก่อนที่จะมีกิจกรรม และเสนอให้มีท่าเรือชุมพร เพื่อเชื่อมโยงกับท่าเรือระนองด้วย
- 3) ด้านอุตสาหกรรม เสนอให้เปลี่ยนจากคำว่า “อุตสาหกรรมอาหารฮาลาล” เป็น “อุตสาหกรรมฮาลาล” ซึ่งควรมุ่งไปในรูปแบบ SME หรือเศรษฐกิจฐานรากที่จะสร้างงาน สร้างอาชีพและความมั่นคงของชุมชน ทั้งนี้ควรพัฒนาที่นิคมอุตสาหกรรมปัตตานีก่อน ส่วนที่จังหวัดสตูลและสงขลาตามที่เสนอไว้ในผลการศึกษาคควรเป็นส่วนที่ตามมา และควรส่งเสริมการท่องเที่ยวฮาลาลที่จังหวัดภูเก็ต พังงา ระนอง ตรังและสตูล

ก การสัมมนาครั้งที่ 2

3. สรุปผลการสัมมนาครั้งที่ 2 (ต่อ)

- 4) **ด้านการท่องเที่ยว** ยังขาดการบูรณาการหรือความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และขาดบุคลากรที่มีความพร้อม ส่วนของการสร้างรายได้ควรเน้นไปที่นักท่องเที่ยวคุณภาพและการผลิตของที่ระลึกเพื่อขายนักท่องเที่ยว
- 5) **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** มีความเห็นที่เสนอ ได้แก่
- ควรมีการทำ SEA ของแต่ละสาขาภายหลังจากการศึกษาครั้งนี้ เช่น SEA ด้านการคมนาคมเพื่อเชื่อมโยงหรือบูรณาการเข้าด้วยกัน ไม่มอง SEA แยกส่วน
 - ควรมียุทธศาสตร์ด้านสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับยุทธศาสตร์อื่นๆตั้งแต่ระยะแรกของแผนแม่บท
 - เมื่อมีการพัฒนาในระดับโครงการ ชุมชนต้องเป็นผู้ดูแลสิ่งแวดล้อมของตนเอง